

Cánh đồng phương bắc

Lữ

Anh có biết về phương bắc không?

Dạ không.

Tôi sẽ kể anh nghe về phương bắc. Phương bắc có những cánh đồng tuyết trắng. Tôi đã từng đi, và cảm thấy thật lạc loài trên những cánh đồng bao la đó. Gió thật lạnh. Gió thổi thật sâu vào trong từng tế bào của da, của thịt và ướp vào tận xương, tủy. Tôi đi một mình. Tôi bước đi và hy vọng tìm thấy một con người. Vâng, tôi đã gặp thật nhiều người, cùng đi trên những cánh đồng tuyết. Họ cũng đi một mình. Chúng tôi là những người độc hành.

Anh kết bạn với họ?

Tôi muốn lắm. Tôi nghĩ, cùng đi với nhau thì gió sẽ bớt lạnh, và tuyết sẽ bớt trắng. Tuyết trắng mênh mông lấy ra khỏi đôi mắt của tôi mọi màu sắc khác. Tôi thêm một màu xanh. Tôi nhớ một màu vàng. Tôi thương một màu tím. Nhưng tôi chỉ có một màu tuyết trắng. Xa hơn màu trắng là những làn sương mù. Tôi không biết tuyết sẽ dẫn tôi về đâu. Nếu có người đồng hành, tôi sẽ thấy rõ phương hướng của mình hơn. Cũng như một con kiến, chạy loanh quanh trên nền nhà, may mắn gặp một con kiến khác. Hai con kiến sẽ cùng nhau làm thành một con đường.

Vậy anh hãy gọi họ lại, lập thành một đoàn người.

Tôi đưa tay làm hiệu. Tôi chụm hai tay trước miệng, rồi hú. Tôi làm mọi cách để cho họ thấy tôi. Tôi nghĩ họ sẽ vui mừng khi thấy bóng hình của con người trên cánh đồng tuyết trắng. Nhưng mà tôi không biết họ nghĩ gì. Họ lầm lủi đi như những pho tượng tuyết. Tôi cần những con người, thì lại gặp những pho tượng tuyết. Có khi, tôi đến gần thì thấy đó là những pho tượng có một củ cà rốt được cắm vào giữa khuôn mặt để làm cái mũi. Tôi đưa tay sờ lên khuôn mặt mình, và có cảm tưởng chiếc mũi của mình cũng là một củ cà rốt. Trên cánh đồng tuyết trắng, tôi mất dần tính người. Tôi trở thành một vớ tuyết.

Anh đi tìm con người?!

Không, tôi không đi tìm con người. Cánh đồng lạnh buốt dần dần đông cứng tất cả mọi hy vọng. Tôi trở thành một pho tượng tuyết. Rồi tôi không đi nữa. Tôi đứng yên, hai tay dang rộng. Có lúc, tôi thấy một người bộ hành đưa tay vẫy gọi. Nhưng tôi đã trở nên hoàn toàn bất động. Trên gương mặt tôi, ai đó đã vẽ một nụ cười. Tôi hài lòng với nụ cười của một pho tượng tuyết.

Mùa xuân sẽ đến, và tuyết sẽ tan.

Đúng vậy. Nhưng lúc đó, tôi lại nghĩ là hãy để cho tôi bình yên với cánh đồng tuyết trắng. Đừng bao giờ gọi mùa xuân trở lại. Hãy để cho tôi yên ổn với màu tuyết trắng, của những cánh đồng

phương bắc rộng thênh thang.

Anh cảm thấy bình yên?

Tôi làm gì có sự bình yên. Khi bình yên, người ta cảm được một niềm vui trong lòng. Tôi đau khổ nhưng lại không biết. Tôi tuyệt vọng. Tôi bỏ cuộc. Tôi không muốn tham dự vào cuộc sống nữa. Anh có nhớ hai câu thơ cụ Nguyễn Du tả tâm trạng Kiều trước khi nàng tự tử không? "Đã không biết sống là vui; tấm thân nào biết thiệt thòi là thương!" Tôi đánh mất niềm vui sống. Tôi không còn cảm giác gì khi thấy một người đến gần mình. Tôi thấy không cần đến con người nữa. Tôi trở thành tuyết trắng, gió lạnh và sương mù. Đôi mắt của tôi là hai hạt nút đen thui đã được ai gắn lên pho tượng tuyết. Trong đôi mắt ấy, ánh sáng đã tắt ngấm. Một đôi mắt chết. Suy nghĩ của tôi trở thành bi quan cùng cực. Tôi cho rằng cuộc sống là một sự chịu đựng. Tôi phải chịu đựng mùa đông buốt giá cho đến khi chết. Mùa xuân sẽ đến và làm tan đi những pho tượng tuyết. Vào mùa xuân, tôi sẽ chết. Tôi đâm ra sợ hãi mùa xuân. Tôi lánh xa hạnh phúc. Tôi đồng hoá mình với khổ đau, buốt giá. Tôi không tin mình có mùa xuân. Tôi quên mất là mình cũng có thể hạnh phúc. Tôi trở thành người quên hạnh phúc. Thật lạ lùng, bây giờ hồi tưởng lại, tôi không hiểu tại sao tôi đã có thể quên mất hạnh phúc. Tôi cho rằng khổ đau là bình thường, đương nhiên.

Anh thoát khỏi khổ đau bằng cách nào?

Một buổi sáng, thức dậy, tôi bắt gặp tia nắng ấm của mùa xuân. Ban đầu tôi sợ hãi. Tôi nghĩ là giây phút của cái chết đã đến gần. Tôi ôm lấy niềm đau khổ của tôi và la lớn: "Không, không, tôi không muốn khổ đau tan rã." Tôi khóc. Nước mắt tôi là những dòng nước chảy trên mặt pho tượng tuyết. Tuyết tan. Tuyết trắng trên những cánh đồng chảy ra thành trăm ngàn con suối nhỏ. Suối chảy róc rách đưa nước về muôn nơi. Tôi ngỡ ngàng, thấy mình không chết, mà lại trở nên sống động hơn bao giờ hết. Cũng như tuyết, khổ đau tan ra và trở thành hạnh phúc. Tuyết không phải là kẻ thù của nước trong những con suối, thì khổ đau không phải là kẻ thù của hạnh phúc, của niềm vui. Tôi đau khổ bao nhiêu, thì khi niềm vui đến, tôi hạnh phúc bấy nhiêu. Chim chóc ở đâu bỗng tự về ca hát. Cỏ non mọc xanh tươi. Những cành cây trụi đâm chồi nảy lộc. Ngàn hoa dại đua nhau nở rộ. Anh có tưởng tượng màu sắc của những bông hoa đẹp tới mức nào không? Phải đi qua những cánh đồng tuyết trắng như tôi, thì mới có cái kinh ngạc đến bàng hoàng khi nhìn thấy một bông hoa vàng nhỏ xíu, xòe ra óng ánh dưới ánh nắng ban mai. Tôi đứng trước đoá hoa nhỏ, mà người ta gọi là hoa bơ, để thấy lòng mình thật xúc động. Đoá hoa bơ đó là hạnh phúc mà lâu nay tôi quên mất. Tôi tưởng cuộc đời chỉ có toàn tuyết trắng. Ai ngờ đoá hoa bơ có thể đẹp như vậy. Cánh đồng phương bắc, với những đoá hoa bơ, có sắc đẹp mà tôi không làm sao mô tả được. Rồi tôi nhận ra những đoá anh túc dại cũng tuyệt đẹp. Tôi yêu. Tôi tìm thấy tình yêu nơi những đoá anh túc dại. Tình yêu khiến cho mình có khả năng ngưỡng mộ sắc đẹp.

Tình yêu ban đầu.

Đúng rồi. Anh là tri kỷ của tôi. Đó là mối tình ban đầu. Cuộc tình mùa xuân thật là tinh khiết. Tôi yêu như một cậu con trai mới lớn, luôn luôn thần tượng người mình yêu. Tình yêu làm cho tôi thay đổi hoàn toàn. Từ một pho tượng tuyết, tôi trở thành một con người thật đẹp. Buổi sáng, tôi soi gương. Tôi nhìn mình trong gương và nói: "Tôi là một người may mắn." Tôi không còn thấy mình là pho tượng tuyết nữa. Tôi đến với con người với thật nhiều tự tin. Tôi nhắc cho những người chung quanh tôi nhớ là họ đẹp lắm. Mỗi con người là một bông hoa kỳ lạ.

Anh đến với con người dễ dàng hơn.

Tôi đến với con người một cách thật tự nhiên. Tôi đến bằng một tình yêu trong sáng. Tôi gọi họ, và nghe tiếng họ trả lời. Họ nói: "Cám ơn anh đang nở một nụ cười." Đó là tiếng nói của những ai có hạnh phúc. Mùa xuân đến, tuyết tan, và khổ đau của tôi chuyển hoá thành hạnh phúc thật nhanh. Hạnh phúc đó lan đến mọi người. Một hôm, tôi nhìn lại thì không thấy những pho tượng tuyết nữa. Trên gương mặt của những người sống quanh tôi, ai nấy đều có một nụ cười. Trên cánh đồng phương bắc, tôi không còn thấy một dấu vết nào của tuyết trắng mênh mông lạnh lùng. Vạn vật bừng sống dậy. Lòng tôi vui như một đứa trẻ thơ. Tôi có cảm giác như mình đang được sinh ra trở lại.

Anh làm gì với niềm hạnh phúc đó?

Bạn bè rủ tôi dạo chơi trên những con đồi gió mát. Đêm đêm, chúng tôi nằm đếm sao băng. Cuộc đời này đẹp thật. Chúng tôi đi chơi suốt đêm mà không biết chán. Và chúng tôi nhắc nhau về những cánh đồng tuyết. Lạ thay, nhớ về quá khứ khổ đau của mình, ai nấy cũng bật cười, vui vẻ. Có người còn nói: "Không biết tại sao ngày xưa chúng mình có thể bi quan như vậy được?! Lúc đó, tôi cho rằng hạnh phúc là một cái gì không có thực ở trên cõi đời này!"

Này anh.

Hà?

Bây giờ là mùa đông.

Vâng. Tôi nhớ chứ. Ở trong tôi, mùa xuân vẫn còn đó. Mùa xuân đã đến một lần, và sẽ không bao giờ biến mất. Mùa đông, nó giống khổ đau của con người, không bao giờ giết chết mùa xuân và hạnh phúc. Nhìn những cành cây trụi lá của mùa đông, tôi thấy được nhựa sống tiềm ẩn trong thân cây. Cánh đồng phương bắc, với tuyết trắng mênh mông, không còn làm cho tôi sợ hãi. Rồi anh biết không, tôi bắt đầu yêu mùa đông. Đó là mùa trở về.

Trở về?

Đúng rồi. Vào mùa đông, vạn vật trở về với chính mình sâu hơn, kín hơn. Lúc đó, những cành cây không khoe lá xanh. Những chiếc lá nằm thu mình kín đáo trong những bụi chồi non. Rồi tôi thấy được vào mùa thu, lá không chết. Cây chỉ gửi lá cho đất để tự mình thực hiện một cuộc trở về.

Lá rụng về cội.

Lá không chết, mà chỉ quay về với đất. Rồi đất lại đưa lá về lại với cây vào mùa xuân năm sau. Trong lạnh giá, cánh đồng trở nên im lặng. Cánh đồng suy tư, chiêm nghiệm về một vấn đề gì thật sâu sắc. Mỗi con người cũng cần có những giây phút trở về. Khi khổ đau, ta trở về với mình, để thai nghén, chờ đợi sự ra đời của một niềm vui mới. Khổ đau không phải là một chương ngại cho hạnh phúc. Khổ đau chỉ làm cho hạnh phúc chín hơn. Trên những cánh đồng phương bắc, tôi đã hơn một lần trở thành pho tượng tuyết. Và tôi bắt đầu nhìn thấy vẻ đẹp của những pho tượng ấy. Cái củ cà rốt dùng làm chiếc mũi cho pho tượng thật là dễ thương. Có khi, người ta còn quấn lên cổ pho tượng một chiếc khăn quàng len. Hoặc họ đội lên pho tượng một cái mũ đen có vành.

Cánh đồng tuyết đẹp quá.

Anh có từng đi ngang qua một khu rừng tùng nằm ngủ trong tuyết trắng chưa? Tuyết mới tinh chưa ai dẫm qua, khiến cho bước chân ta trở nên cẩn trọng. Ta đi ngang cánh rừng, mũi thở ra khói trắng. Ta đưa tay sờ lên những lớp tuyết nằm trên lá tùng xanh. Ta thích thú khám phá ra những dấu chân nai, hay là chân sóc. Ta ngạc nhiên, chiêm ngưỡng vẻ đẹp của khu rừng tùng, của cánh đồng phương bắc trong những ngày mùa đông. Lúc đó, ta cũng nhìn thấy được những nét đẹp của khổ đau. Con người chưa từng trải qua khổ đau, sẽ không biết hạnh phúc là gì. Mùa đông là những giây phút im lặng, kiên nhẫn, trầm tĩnh chờ đợi tiếng reo hò của mùa xuân. Trên những cánh đồng phương bắc, mùa xuân đến nhanh lắm. Vạn vật đổi thay trong vòng một tuần lễ. Ở đó, người ta gọi mùa xuân là mùa tuôn dậy.

Mùa tuôn dậy?

Sự sống bùng nổ ra trong một thời gian rất ngắn. Sự sống đến rất nhanh, như là một tia chớp. Một buổi sáng, ta bỗng thấy yêu đời, yêu mình. Sự sống đó, trên những cánh đồng phương bắc, dù cho giữa giá băng, vẫn chưa bao giờ từng vắng mặt. Hạnh phúc cũng vậy; đó là một cái gì có thật, bền bỉ, và mới hoài.

